

Bijlage 11: Voortoets Natura 2000

ZONNEPARK LAARAKKERDIJK VELD 1

TPSOLAR NEDERLAND

1. INLEIDING

TPSolar is voornemens om in de gemeente Reusel-De Mierden, tussen de Laarakkerdijk en de Belgische grens, twee zonneparken, Zonnepark Laarakkerdijk Veld 1 en Veld 2 te realiseren. Ten behoeve van de ruimtelijke procedure is een voortoets Natura 2000 noodzakelijk om de mogelijke effecten die de ontwikkeling heeft op Natura 2000 in kaart te brengen.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit meerdere akkerbouwpercelen waarop twee windmolens staan. Langs de westzijde is het Natura 2000 gebied *Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout* gelegen, langs de noord-, zuid- en oostzijde enkele agrarische percelen, ten zuidoosten een bestaand bosperceel en ten oosten een vijver omringd door een bomen. In het grotere gebied staan in totaal vijf windturbines in lijn. In Figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven.

Figuur 1: Luchtfoto omgeving van het plangebied met daarop in het geel het plangebied van het gehele Zonnepark Laarakkerdijk Veld 1 en Veld 2 aangegeven. Ten westen van plangebied de Belgische grens met Natura 2000 gebied Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout. Bron: Google Maps

Voorgenomen ontwikkeling

Totaal zal Zonnepark Laarakkerdijk Veld 1 en Veld 2 circa 30 hectare beslaan. Hiervan is 25 hectare zonnepark binnen het hekwerk. De overige 5 hectare wordt besteed aan landschappelijke inpassing en een ecologische zone buiten het hekwerk (Figuur 2).

Er worden voor dit plan geen bomen gekapt. Het zonnepark wordt rondom afgesloten door middel van een hekwerk. Het hekwerk wordt betreedbaar voor (middelgrote) fauna door de onderzijde van het hekwerk 10 cm boven maaiveld te plaatsen en elke 100-150 meter faunapassages te

plaatsen. Binnen het plangebied worden meerdere poelen en een patrijzenhaag aangelegd. Langs de bosrand wordt de mantel-zoomvegetatie versterkt. Langs de noordrand wordt struweel aangelegd. De toekomstige situatie zoals beschreven is weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Landschappelijk inpassingsplan voor Zonnepark Laarakkerdijk Veld 1 en Veld 2. Bron: LabelTIEN.

Leeswijzer

In deze voortoets wordt het aanwezige Natura 2000 gebied beschreven, inclusief de kenmerken en waarden van het gebied. Vervolgens wordt per type effect de toekomstige situatie qua effecten ten opzichte van de huidige situatie beschreven. Er wordt gebruik gemaakt van de effectindicator Natura 2000. Concluderend wordt aangegeven voor welke effecten er mogelijk een verstoring plaatsvindt, voor welke effecten nader onderzoek nodig is, en bij welk type effecten geen afname aan kenmerken en waarden verwacht wordt.

2. WETTELIJK KADER

Natura 2000

Op Europees niveau is gekozen voor bescherming van specifieke diersoorten en hun habitat. Deze bescherming vindt plaats middels de Vogel- en Habitatrichtlijn, in Nederland is dit vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming en het is nu ook vastgelegd in de Omgevingswet. In Vlaanderen geldt dat het Natura 2000 programma een verankering heeft in de natuurwetgeving, middels het natuurdecreet en het Instandhoudingsbesluit.

Voor de bescherming van deze soorten en hun habitat zijn Natura 2000 gebieden aangewezen. Per gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Projecten, plannen of activiteiten binnen en in de omgeving van een Natura 2000 gebied kunnen mogelijk leiden tot (significante) negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen. Er geldt een vergunningsplicht als het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

Dit begint met een voortoets. In deze voortoets wordt onderzocht of de ingrepen (significante) negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij worden de voorgenomen plannen en te verwachten effecten in kaart gebracht en er wordt getoetst of er sprake is van significante negatieve effecten. Hierbij mogen mitigerende en compenserende maatregelen niet worden meegenomen.

Als er zeker geen significant negatief effect is op de instandhoudingsdoelstellingen, dan is er geen vergunning nodig. Bij een verslechtering van de instandhoudingsdoelstellingen moet de volgende stap genomen worden een passende beoordeling. Wanneer er hierna blijkt dat er sprake is van mogelijk significante effecten dan wordt een vergunning alleen afgegeven als een ADC-toets kan worden doorlopen (geen Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang, en Compensatie).

Voor de Natura 2000 gebieden, aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn, is er geen mogelijkheid tot herbegrenzen, deze staan vast. Voor Natura 2000 geldt dat ontwikkelingen die instandhoudingsdoelen aantasten, moeten voldoen aan de Wet natuurbescherming. Omdat de begrenzing van Natura 2000 op Europees niveau is vastgesteld, is grenswijziging vanwege strijd met hogere wet- en regelgeving ook niet mogelijk.

3. LIGGING EN WAARDEN

Natura 2000

Ligging

Zonnepark Laarakkerdijk ligt tegen het Natura 2000-gebied “Turnhouts Vennengebied” (BE2100024 - Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout, Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout). Het Turnhouts Vennengebied is gelegen tussen Turnhout en de Nederlandse grens. Het betreft droge zandgronden en ligt relatief hooggelegen.

Hierbinnen zijn uitgestrekte bos- en heidegebieden en vennencomplexen aanwezig, met hoogveenrestanten. Het gebied bestaat in totaal uit circa 8.000 hectare, waarvan het habitatrictlijngebied ruim 3.500 hectare groot is. Het plangebied ligt voor een lengte van ongeveer 600 meter op 5 meter afstand aan het Natura 2000-gebied. Het betreft enkel Habitatrictlijngebied. Het Vogelrichtlijngebied Ronde Pit (BE2101639) ligt op 1,25 km afstand ten zuiden van Zonnepark Laarakkerdijk.

Instandhoudingsdoelstellingen

Het gebied is onder de Habitatrictlijn aangewezen voor de volgende 20 habitattypen:

- Actief hoogveen (7110)
- Blauwgraslanden (6410)
- Droge heide (4030)
- Droge heide op jonge zandafzettingen (2310)
- Eiken-Beukenbossen op zure bodems (9120)
- Essen-Eikenbossen zonder Wilde hyacint (9160)
- Glanshaver- en Grote vossenstaartgraslanden (6510)
- Heischrale graslanden en soortenrijke graslanden van zure bodems (6230)
- Kalkmoeras (7230)
- Ondiepe beken en rivieren met goede structuur en watervegetaties(3260)
- Open graslanden op landduinen (2330)
- Oude Eiken-Berkenbossen op zeer voedselarm zand (9190)
- Slenken en plagplekken op vochtige bodems in de heide (7150)
- Valleibossen, Elzenbroekbossen en zachthoutooibossen (91E0)
- Vochtige tot natte heide (4010)
- Voedselarme tot matig voedselarme verlandingsvegetaties (7140)
- Voedselarme tot matig voedselarme wateren met droogvallende oevers (3130)
- Voedselarme zwak gebufferde vennen die niet vaak droogvallen (3110)
- Voedselrijke, gebufferde wateren met rijke waterplantvegetatie (3150)
- Zure bruingekleurde vennen (3160)

Daarnaast is het gebied aangewezen voor de volgende 20 dier- en plantensoorten:

- Blauwborst
- Blauwe kiekendief
- Boomleeuwerik

- Drijvende waterweegbree
- Franjestaart
- Gevlekte witsnuitlibel
- Grote modderkruiper
- Grote zilverreiger
- Heikikker
- IJsvogel
- Kamsalamander
- Kleine modderkruiper
- Laatvlieger
- Middelste bonte specht
- Nachtzwaluw
- Poelkikker
- Rosse vleermuis
- Rugstreepad
- Wespendif
- Zwarte specht

Actuele waarden Natura 2000

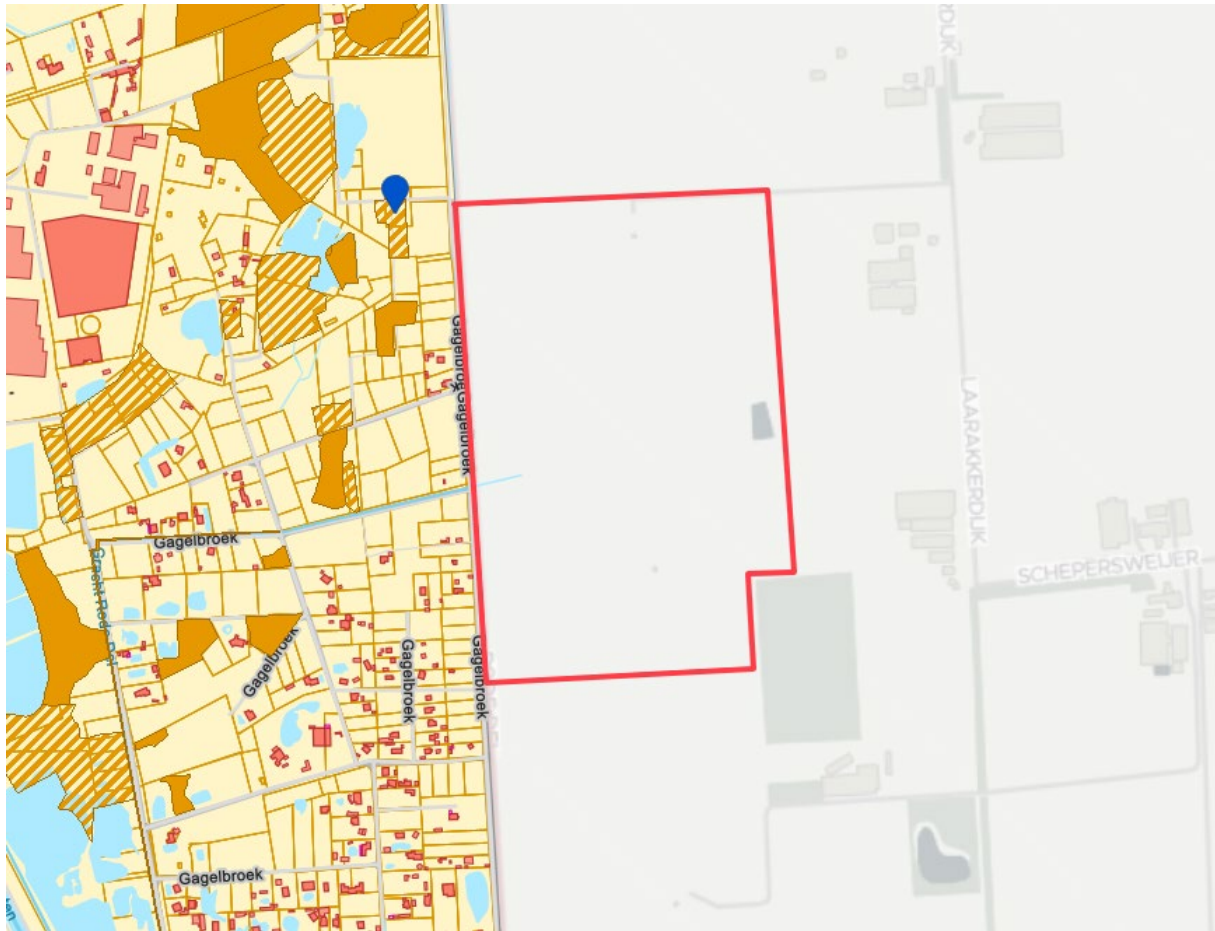
Het plangebied zelf bestaat momenteel uit intensief bewerkte akkerbouwgronden. De locatie wordt bemest, er wordt gewasbescherming toegepast en er vindt grondroering plaats. De ecologische waarden zijn daarmee zeer beperkt, zie ook de ecologische quickscan behorende bij deze ruimtelijke aanvraag (vergunning Veld 1: Bijlage 3).

Het naastgelegen bosgebied wat ook gebruikt wordt als vakantiewoningengebied. Op circa 70 meter bevinden zich de dichtstbijzijnde gebieden aangewezen met habitatstypen. Deze gebieden zijn aangewezen met habitattype 4030 droge heide.

Dit habitatstype staat als volgt omschreven¹: *“Droge heidevegetaties worden gedomineerd door de altijdgroene dwergstruiken van Struikhei. De vegetatie is vaak niet hoger dan 1 m. Plaatselijk kan boom- of struikopslag aanwezig zijn. Deze halfnatuurlijke vegetaties zijn van nature rijk aan mossen en korstmossen, vooral op oudere leeftijd als de heidestruiken open vallen. Op arme, zure zandbodems is het aantal plantensoorten beperkt; op meer lemige bodems en voormalig beakkerde heidebodems is de heidevegetatie doorgaans rijker aan kruiden en grassen. Grassen zoals Pijpenstrootje, Bochtige smele en Fijn schapengras hebben steeds een gering aandeel in goed ontwikkelde heiden.”*

---

¹ <https://natura2000.vlaanderen.be/habitattype/droge-heide-4030>

Figuur 3: Locatie zonnepark in rood omlijnd, habitatstypen in geel en geel gestreept aangegeven. Bron: www.geopunt.be

4. TOETSING VERSTORINGSFACTOREN

Natura 2000

Voor het Natura 2000 gebied zullen alle effecten worden behandeld uit de effectenindicator. Hierbij worden alle potentiële effecten langsgelopen, ook als deze niet van toepassing zijn. De effecten worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Oppervlakteverlies

Het plangebied is gelegen buiten het Natura 2000 gebied. Er vindt geen afname plaats van oppervlakte van het Natura 2000 gebied. Het hekwerk rondom het zonnepark is afgesloten, maar wel te betreden door klein- tot middelgrote diersoorten middels een groot aantal faunapassages en het hekwerk zal circa 10 cm van de grond beginnen.

Versnippering

Gezien de ligging van het plangebied is versnippering niet van toepassing. Daarnaast zullen de landschappelijke elementen van het aan te leggen zonnepark het Natura 2000 gebied koppelen aan twee natuurlocaties in Nederland.

Verzuring en vermisting door N-depositie uit de lucht

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de depositie van stikstofemissies. Deze verzurende emissies komen via lucht of water in de grond terecht en zorgen voor het zuurder worden van het lokale biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.

Vermesting is de verrijking van ecosystemen met voedingsstoffen door stikstofdepositie. Het gaat daarbij om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden). Vermesting kan ook optreden door nitraat- en fosfaataanvoer via oppervlaktewateren.

Middels AERIUS-berekeningen voor de aanleg- en beheerfase is het effect van de stikstofuitstoot op de stikstofgevoelige habitatten berekend (zie vergunning Veld 1: Bijlage 4). Het zonnepark zorgt zelf niet voor stikstofdepositie in Natura 2000 gebieden.

Verontreiniging

Verhoogde concentraties van stoffen, welke onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn, kunnen zorgen voor verontreiniging. Hierbij is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht.

Na de aanleg van zonnepark Laarakkerdijk Veld 1 en Veld 2 wordt er niet meer bemest of herbiciden noch pesticiden gebruikt. Er vindt ook geen grondkering meer plaats. Hierdoor is er een afname van uitstoot of uitvloeiing van gebiedsvreemde stoffen. Het zonnepark zelf veroorzaakt geen uitscheiding van gebiedsvreemde stoffen. Een negatief effect door verontreiniging is uitgesloten.

Verdroging

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste of benodigde grondwaterstand. Er wordt niks aan het bestaande slotenpatroon gewijzigd. Wel worden er een aantal er een wadi's aangelegd. Deze wadi's zorgen ervoor dat er meer water wordt vastgehouden en geïnfiltreerd in de bodem. Er vindt dus geen verslechtering van de waterhuishouding plaats.

Verandering stroomsnelheid, overstromingsfrequentie en dynamiek substraat

Doordat er geen werkzaamheden aan de sloten en watergangen in het plangebied plaatsvinden zijn negatieve effecten uitgesloten.

Verstoring door geluid

Verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen, permanent zoals geluid wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij werkzaamheden. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Er is onderzoek gedaan door Peutz (zie vergunning Veld 1: Bijlage 9) om in kaart te brengen wat het geluid van de bestaande windmolens doet in de nieuwe situatie met het zonnepark. Hierbij zijn er op de vakantiewoningen in het Natura 2000-gebied geen hogere geluidsbelasting geconstateerd:

“Aldus wordt geconcludeerd dat realisatie van het zonnepark geen relevante invloed heeft op de geluidbelasting ten gevolge van de windturbines ter plaatse van de beschouwde woningen.”

Dit betekent dat er ook voor het Natura 2000-gebied in waar een viertal beschouwde vakantiewoningen zich bevinden geen verstoring door geluid zal plaatsvinden. Hierdoor zijn negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen uitgesloten.

Verstoring door licht

Verstoring door licht betreft kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc. In het zonnepark wordt geen vaste verlichting toegepast. Een toename aan verlichting binnen het Natura 2000-gebied is daarmee op voorhand uitgesloten.

Verstoring door trillingen

Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Bij de werkzaamheden worden zonnepanelen geplaatst op stellingen, hekwerk en worden er kabels in de grond gegraven. Dit zorgt voor een beperkte toename aan trillingen. Deze zal echter niet heviger zijn dan grondbewerking in de huidige agrarische situatie. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen met betrekking tot trillingen is daarmee op voorhand uitgesloten.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Tijdens de aanlegfase vindt in potentie tijdelijke verstoring plaats door de aanwezigheid van werknemers en machines. Dit betreft mensen, mobiele werktuigen en een kraan. In de toekomstige situatie zal er zeer weinig betreding zijn door mensen. In de huidige situatie is er reeds

verstoring aanwezig door de recreatiewoningen die zich in het Natura 2000 gebied bevinden en het agrarisch gebruik van de planlocatie. Gezien de beperkte omvang van de bouwwerkzaamheden, en de zeer lage activiteit in de toekomstige situatie, is geen verstorend effect van optische verstoring te verwachten binnen het Natura 2000 gebied.

Verandering in populatiedynamiek

De storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld op de situatie wanneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij. Er zijn geen veranderingen die de populatiedynamiek beïnvloeden. Er is geen sprake van een toename door sterfte of een andere bewuste verandering van de populatieopbouw of – grootte. Negatieve effecten door verandering in populatiedynamiek zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

5. CONCLUSIE

Het plangebied van Zonnepark Laarakkerdijk Veld 1 en Veld 2 ligt tegen het Natura 2000 gebied “Turnhouts Vennengebied” aan. Uit de voortoets Natura 2000 blijkt dat de potentiële negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen redelijkerwijs op voorhand uitgesloten kunnen worden. Hierdoor is geen noodzaak tot het uitvoeren van nadere onderzoeken, zoals een verslechteringstoets of passende beoordeling.